

Hanne Haugen og Raymond Sauvage

Arkeologisk undersøkelse av kulturminner Karlsøysletta, Tarva, Bjugn kommune, Sør- Trøndelag

NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2014-1

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2014-1

Feltleder og rapport: Hanne Haugen
Prosjektleder: Raymond Sauvage

**Arkeologisk undersøkelse av kulturminner
på Karlsøysletta, Tarva, Bjugn kommune,
Sør-Trøndelag**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Haugen, H. 2014: NTNU Arkeologisk rapport 2014/1. Arkeologisk undersøkelse av kulturminner på Karlsøysletta, Tarva, Bjugn kommune, Sør-Trøndelag

Trondheim, mars 2014.

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Seksjon for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 21 16/73 59 21 45
e-post: post@vm.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Birgitte Skar (seksjonsleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav Ellingsen (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving, sett mot vest, Da 56528_023. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISSN 2387-3965

ISBN 978-82-8322-000-1

Sammendrag

Haugen, H. 2014: NTNU Arkeologisk rapport 2014/1. Arkeologisk undersøkelse av kulturminner på Karlsøysletta, Tarva, Bjugn kommune, Sør-Trøndelag

I forbindelse med utbedring av vei til forswarets skyte- og øvingsfelt på Karlsøya, Tarva gnr 1/1, Bjugn kommune, gjennomførte NTNU Vitenskapsmuseet en arkeologisk utgravning på Karlsøysletta. De arkeologiske undersøkelsene omfattet to kulturminner som var berørt av det planlagte tiltaket, en røys (enkeltninne id. 66942-27) og en oppmuring (enkeltninne-id. 66942-28). De to enkeltninnene er del av et større felt av kulturminner tolket som gravfelt (Askeladden-id. 66942), bestående av minst 28 steinkonstruksjoner, herav 8 avlange oppmuringer, 19 lave røyer eller steinlegninger og 1 steinkrets/steinsirkel.

Feltarbeidet ble gjennomført i juli 2013, av feltleder Hanne Haugen og feltleder II Ingvild Sjøbakk. Prosjektleder var Raymond Sauvage. Kulturminnene ble gravd for hånd med tradisjonell stratigrafisk metode.

Utgravningen av oppmuringen og røysa ga ingen sikre svar på funksjonen til steinkonstruksjonene. Det ble ikke avdekket noen forhold under gravingen som gjorde at man kunne bekrefte eller avkrefte at dette er et gravfelt. Det er derfor hensiktsmessig å holde definisjonen av kulturminnefeltets funksjon åpent inntil videre.

Nøkkelord: Gravfelt – røys – steinlegning – oppmuring – steinkrets.

Hanne Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Haugen, H. 2014: NTNU Arkeologisk rapport 2014/1. Arkeologisk undersøkelse av kulturminner på Karlsøysletta, Tarva, Bjugn kommune, Sør-Trøndelag

Before expanding the road to a training facility owned by the Norwegian Armed Forces at Karlsøya on the island Tarva in Bjugn municipality, there was need to excavate parts of a larger site containing archaeological features. The excavations took place in July 2013 and was carried out by the Museum of archaeology and natural history, Norwegian University of Science and Technology. The excavated features were one small stone mound (ID: 66942-17) and a small stone structure (ID: 66942-28). The whole site was believed to be a prehistoric cemetery with a total of 28 stone structures; 19 low cairns, 8 oblong constructions and one stone circle. The excavation was conducted from July 8-18 by site supervisor Hanne Haugen and assisting site supervisor Ingvild Sjøbakk. Raymond Sauvage was project manager. The features were excavated by hand with traditional stratigraphical methods.

The results from the excavation gave no clear evidence as to the nature of the features. No evidence to confirm the site as a cemetery was uncovered. The nature of the site and its function in prehistory remains uncertain.

Keywords: grave yard – cairn – mound – stone circle – stone construction.

Hanne Haugen, Norwegian University of Science and Technology, University Museum, Department of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim

Arkivreferanser

AskeladdenID
Journalnummer (ePhorte)
Tilvekstnr
Fotonr
Kartskapnr

66942
2012/9712
[-]
Da56528
9959-9963

Fylke
Kommune
Gårdsnavn
Gårdsnummer
Lokalitet
Kulturminnetype
Datering

Sør-Trøndelag
Bjugn
Tarva
1/1
Karlsøysletta
Gravfelt, ubekreftet
Førreformatørisk, sannsynlig

Innhold

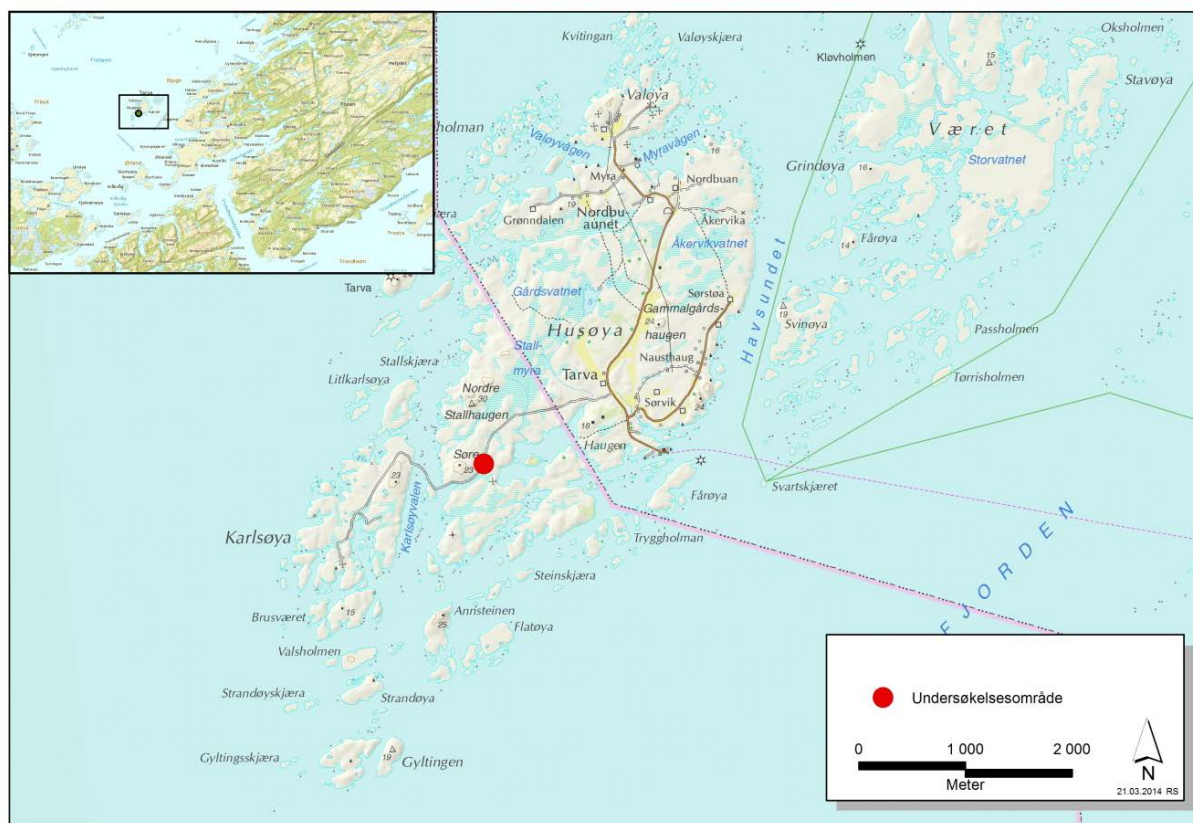
Sammendrag	3
Summary	4
Arkivreferanser	5
1 Innledning	8
1.1 Områdebeskrivelse	9
1.2 Tidligere registreringer og undersøkelser	11
2 Bakgrunn for undersøkelsen	13
2.1 Tid, deltagere, praktiske forhold	13
2.2 Problemstillinger	13
2.3 Metode	13
2.4 Dokumentasjon	13
3 Undersøkelsen	14
3.1 Beskrivelse av utgravd felt	14
3.1.1 Røys id. 66942-27	15
3.1.2 Oppmuring id. 66942-28	17
3.2 Funnmateriale og dateringer	19
4 Resultat	20
Litteratur:	22
Vedlegg	22

Figurliste

Figur 1: Kartutsnitt som viser undersøkelsesområdet.	8
Figur 2: Visualisering av havnivået på sørvestre del av Husøya.....	9
Figur 3: Oversikt over Karlsøysletta, sett mot sørøst.....	10
Figur 4: Kartutsnitt som viser de ulike enkeltminnene på lokalitet ID. 66942.....	10
Figur 5: Den store steinkretsen id. 66942-8 ligger i forkant i bildet..	11
Figur 6: Røyser id. 66942-24/-25 på vestsiden av vegen.....	12
Figur 7: Feltet før oppstart.....	14
Figur 8: Røysa etter avtorving – lag 1.....	15
Figur 9: Ansamling av stein like øst for røysa – lag 1.	15
Figur 10: Bildet til venstre viser røysa sett mot sørvest etter at lag 2 er rensset frem.	16
Figur 11: Bildet til venstre viser røysa etter at lag 2 er fjernet.	16
Figur 12: Oppmuringen etter avtorving – lag 1.	17
Figur 13: Oppmuringen – lag 2.	18
Figur 14: Bildet til venstre viser lag 3 av oppmuringen, sett mot nord.....	18
Figur 15: Utgravningsfeltet etter endt undersøkelse, sett mot VSV.	19
Figur 16: Utgravningsfeltet etter avtorving, sett mot sørøst.....	20

1 Innledning

I forbindelse med en dispensasjonssak etter KML § 8 første ledd, som følge av planer om utbedring av veien ut til forsvarrets skyte- og øvingsfelt på Karlsøya, Tarva gnr 1/1, Bjugn kommune, gjennomførte Vitenskapsmuseet i juli 2013 en arkeologisk utgravning på Karlsøysletta. De arkeologiske undersøkelsene omfattet to kulturminner som var berørt av det planlagte tiltaket, en røys (enkeltninne-ID 66942-27) og en oppmuring (enkeltninne-ID 66942-28). De to enkeltminnene er del av et større felt av kulturminner tolket som gravfelt (Askeladden-ID 66942).

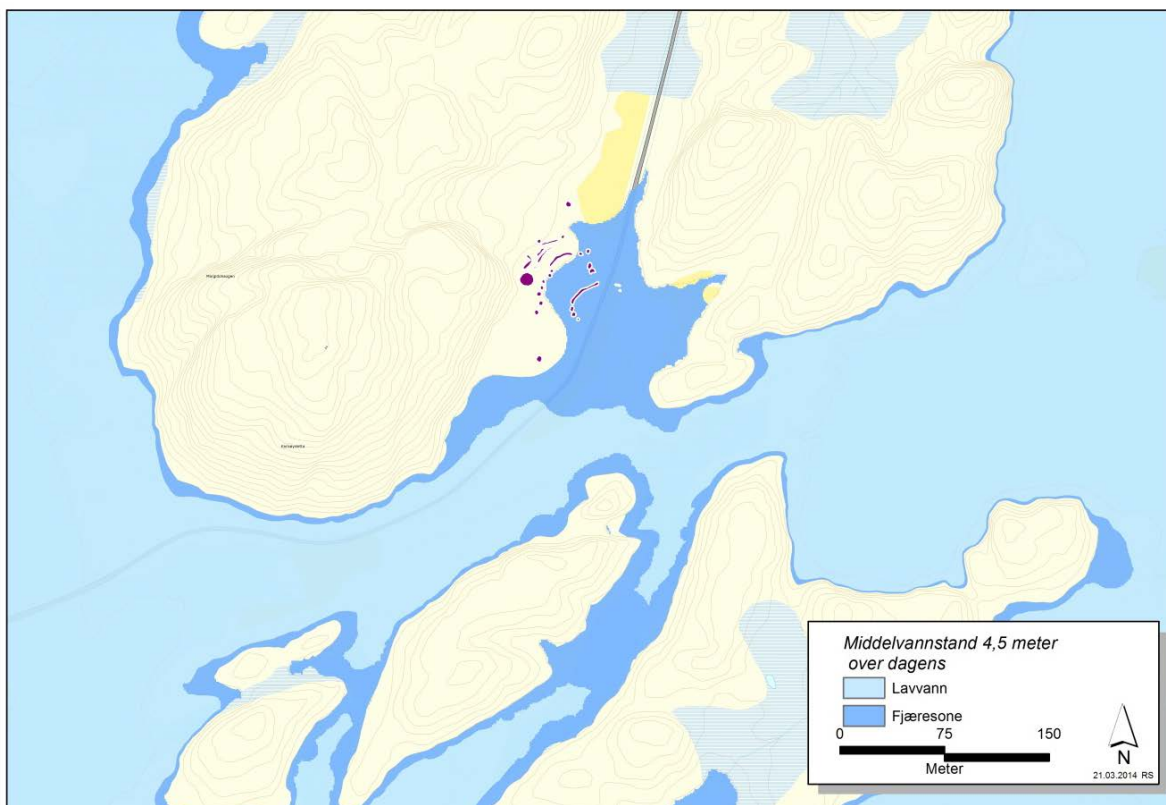
Figur 1: Kartutsnitt som viser undersøkelsesområdet. Kartfremstilling: R. Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet.

1.1 Områdebeskrivelse

Tarva i Bjugn kommune er en øygruppe bestående av Været, Husøya og Karlsøya, i tillegg til et stort antall mindre øyer, holmer og skjær. Husøya er den eneste bebodde øya, med om lag 15 fastboende. Øygruppa er preget av kystlandskap med lyngheier og områder med torvmyr, innimellom finnes mindre dyrka arealer. Det er tre gårdsbruk i drift på Husøya, og lyngheiene er i utstrakt bruk som beite for villsau og storfe. Høyeste punkt på Tarva er Stallhaugan vest på Husøya som ligger på 30 m.o.h.

Tarva har et stort antall krigsminner som skriver seg fra aktiviteten her ute under 2. verdenskrig. Det finnes også kulturminner som merkesteiner/varder fra nyere tid og gravrøyser fra forhistorisk tid. I tillegg ble Sør-Trøndelag fylkeskommune nylig gjort oppmerksom på mulige forhistoriske tufter på Været (pers. medd. R. H. L. Nilsen, fylkeskommunen 2014), men disse er pr dags dato ikke nærmere undersøkt.

Kulturminnefeltet som ble undersøkt av Vitenskapsmuseet i 2013 ligger på Karlsøysletta helt sørvest på Husøya. Selve lokaliteten ligger på ei flate/slette 4/4,5 – 5,5/6 moh., hovedsakelig på vestre side av den NØ-SV-gående veien. Selve Karlsøysletta er ei grasbevokst slette med noe einer, tuer og lyng, som er omringet av større lyngkledte bergknauser og høyder på flere sider. I følge strandlinjekurven for Tarva vil 4 moh. tilsvare havnivået ca. 1500 C¹⁴ år BP (ukal), som tilsvarer omtrent 400-500-tallet AD¹. Lokaliteten på Karlsøysletta er derfor trolig ikke mye eldre enn dette.

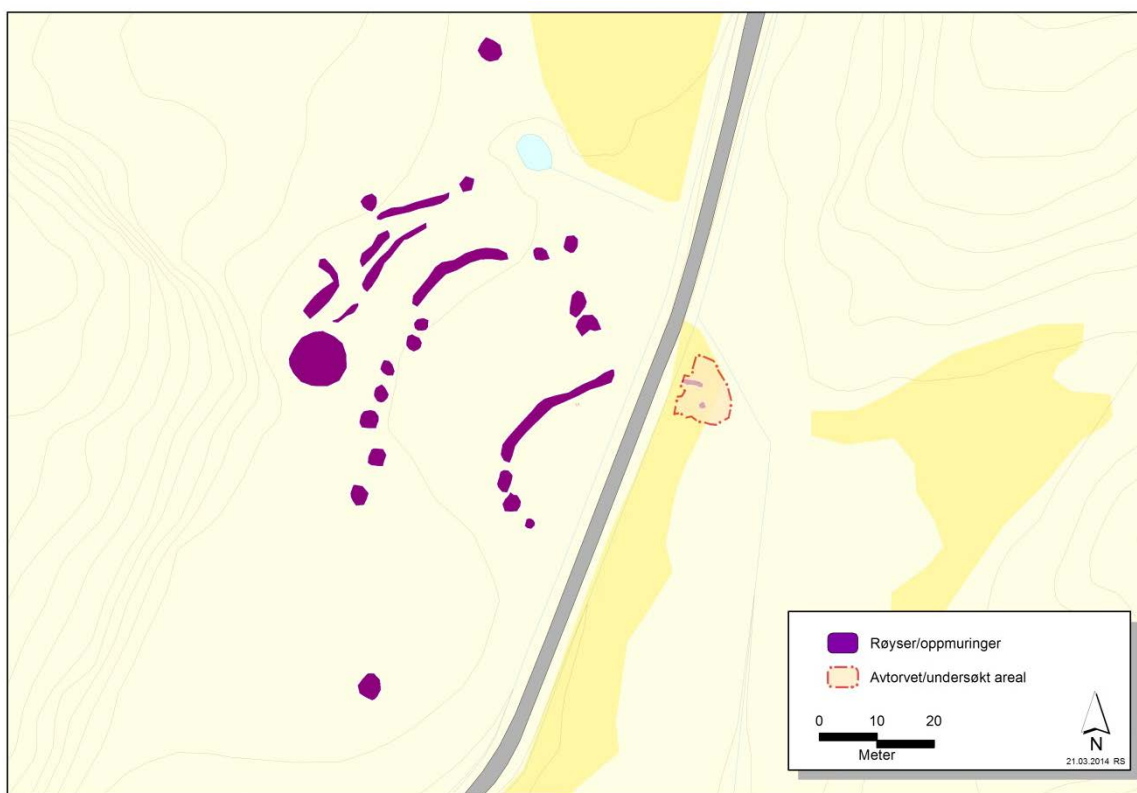

Figur 2: Visualisering av havnivået på sørvestre del av Husøya ved 4,5 m over dagens nivå. Røysene og oppmuringene på Karlsøysletta er markert med lilla farge. Kartfremstilling: R. Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet.

¹ Strandlinjekurven med ukalibrerte C¹⁴-år BP er hentet fra Bondevik, Svendsen & Mangerud 1998/Svendsen & Mangerud 1987. Kalibrert alder AD er hentet fra skjema fra Bjerck (red.) 2008:82.

Figur 3: Oversikt over Karlsøysletta, sett mot sørøst. Lokaliteten ID 66942 ligger på flata sentralt i bildet. Utgravningsfeltet med røysa og oppmuringen kan skimtes like på andre siden av vegen. Da 56528_052. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 4: Kartutsnitt som viser de ulike enkeltminnene på lokalitet ID. 66942, samt utgravd område på østsiden av vegen. Kartfremstilling: R. Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet.

1.2 Tidligere registreringer og undersøkelser

Kulturminnefeltet på Karlsøysletta (Askeladden-ID. 66942) er registrert som gravfelt i Riksantikvarens nasjonale kulturminnedatabase Askeladden. Feltet er om lag 120 m langt og 75 m bredt, og strekker seg i NNØ-SSV-retning. Det består av minst 28 steinansamlinger i form av 8 avlange oppmuringer (de fleste med kurve), 19 lave røyser eller steinlegginger og 1 steinkrets/steinsirkel. Særlige sistnevnte steinsirkel har vært gjenstand for spekulasjoner i lang tid. Denne er om lag 10,5 m i diameter, og består av en 1,8 m bred og 0,5 m høy steinvoll. I ytterkant av steinkretsen er en grøft som kan minne om en fotgrøft. I midten av steinkretsen er en flate eller et vidt søkk, også her finnes det stein under torva.

I TopArk kan vi lese i et notat av Th. Pettersen opplysninger fra 1928² om en "*runding (cirkelrund)*" på Tarva som han spekulerer i om kan være en "*hyttetomt*". I en innberetning fra O. Gruner i 1956³, omtales interessante ting som skal ha kommet fram etter en lynnbrann på Tarva. Gruner beskriver da både oppmuringer, røyser og steinsirkelen, og dette er første gang at større deler av feltet beskrives. Når det gjelder ovennevnte steinsirkel, forteller Gruner videre at Barth har kalt den en "*holmgangsring*", mens han selv synes å helle mot at det er en hustuft, "*det må vel ha vært en gammeaktig bolig*". Han tolker steinsirkelen som en mulig tuft bygd av nordlendingene som deltok i sildefisket i Bjugn fjorden i senmiddelalder og 16-1700-tallet.

Figur 5: Den store steinkretsen ID. 66942-8 ligger i forkant i bildet. Bak til høyre er bananformet oppmuring (id. 66942-2) som kan være en fortsettelse av oppmuring ID. 66942-28 på østre side av vegen. Utgravningsfeltet med røysa og oppmuringen kan skimtes på andre siden av vegen. Bildet er tatt mot øst. Da 56528_009. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

² TopArk, dokumentnr. 029829.

³ TopArk, dokumentnr. 029833.

Feltet på Karlsøysletta ble første gang registrert av O. Ertsaas i forbindelse med ØK-registrering i 1971. Senere har feltet blitt kontrollregistrert av Sør-Trøndelag fylkeskommune i 2011, i forbindelse med kartlegging av kulturminner på Tarva etter at øya fikk status som «utvalgt kulturlandskap i jordbruket». Fylkeskommunen kartfestet da kulturminnene vha. GPS, i tillegg til at hvert enkeltminne ble beskrevet. Arkeolog Rut H. L. Nilsen hos Sør-Trøndelag fylkeskommune vurderer at det i tillegg til de 28 innmålte steinansamlingene kan finnes flere steinlegninger på feltet som ikke lar seg oppdage på grunn av torvdekket/gjengroing, og at dette kanskje særlig gjelder i nordlig retning (Nilsen 2011).

Figur 6: Røyser ID. 66942-24/-25 på vestsiden av vegen. Bildet er tatt mot sør. Da 56528_010. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

I 2012 foretok videre Sør-Trøndelag fylkeskommune en arkeologisk registrering ved feltet i forbindelse med planene om utbedring av veien ut til Karlsøya skytefelt. I den forbindelse ble det gjennomført maskinell sjakting på østre side av vegen. Her ble det gjort funn av en oppmuring og en røys/steinlegning som må regnes som en del av kulturminnefeltet ID. 66942. (Nilsen 2012). Det var disse to enkeltminnene som skulle undersøkes av Vitenskapsmuseet i 2013.

2 Bakgrunn for undersøkelsen

Bakgrunnen for undersøkelsen var en dispensasjonssak etter kml § 8 første ledd, som følge av planer for utbedring av vei til forsvarets skyte- og øvingsfelt på Karlsøya, Tarva gnr 1/1, Bjugn kommune. Av et større kulturminnefelt bestående av minst 28 enkeltminner, ble to av disse berørt av det planlagte tiltaket, og etter anbefaling fra fylkeskommunen frigitt med vilkår om nærmere arkeologisk undersøkelse. De to enkeltminnene, en røys (enkeltninne-ID 66942-27 og en oppmuring (enkeltninne-ID. 66942-28) ble som en følge av dette utgravd av Vitenskapsmuseet i 2013.

2.1 Tid, deltagere, praktiske forhold

Feltarbeidet ble gjennomført i tidsrommet 08. - 18. Juli 2013. Deltagende i felt var ansvarlig feltleder Hanne Haugen og feltleder II Ingvild Sjøbakk. Prosjektleder var Raymond Sauvage. En stor takk må rettes til Inge Mikkellhaug og Lill Vågø, som velvillig bisto med arrangering av bosted for feltpersonalet mens undersøkelsen pågikk.

2.2 Problemstillinger

I tillegg til den samfunnsmessige viktigheten av planlagte tiltak, var bakgrunnen for tilrådingen av frigivelse for disse to enkeltminnene fra fylkeskommunen at en undersøkelse av anlegget kunne gi bedre kunnskapsgrunnlag for forståelse av dette spesielle kulturminnefeltet, og at økt kunnskap om feltet ville være til fordel for forvaltning og formidling av de øvrige delene av feltet i fremtiden.

2.3 Metode

Røysa og oppmuringen ble gravd for hånd med tradisjonell stratigrafisk metode.

2.4 Dokumentasjon

Utgravningen ble dokumentert gjennom foto av lokaliteten og de undersøkte enkeltminnene. Enkeltninnene ble dokumentert ved plantegning i 1:20 etter avtorving og etter fjerning av hvert stratigrafiske lag med stein. Faste referansepunkter på feltet (avtegnet på plantegningene for georeferering) ble innmålt med GPS(CPOS), i tillegg til feltavgrensningen og nedskjæringen til nærliggende veigrøft. Oppmuringene og steinlegningene på vestsiden av veien som lå nærmest utgravningsfeltet ble også innmålt. Det ble tatt en jordprøve fra bunnlaget/overgangen bunnlag-undergrunn under oppmuringen (ID.66942-28).

3 Undersøkelsen

Undersøkelsen foregikk i tidsrommet 8. – 18.juli 2013. Været var nokså skiftende i hele perioden, med en del vind og noe bygevær. Været hadde imidlertid liten innvirkning på den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen. Nysgjerrige beitende kyr på Karlsøysletta skapte litt større utfordring, da de hadde en tendens til å flytte på utstyr, rote, dra utover presenninger og besudle feltet med etterlatenskaper etter arbeidstid. Med unntak av litt ekstra opprydningsarbeid, medførte deres interesse likevel ingen skade for kulturminnene.

3.1 Beskrivelse av utgravd felt

Utgravningsfeltet var delvis avtorvet før undersøkelsene startet i og med at massene som ble fjernet da fylkeskommunen gjennomførte sin maskinelle søkesjaktning i 2012 ikke var lagt tilbake. Oppmuringen (-28) og deler av røysa (-27) var imidlertid dekket av nokså tykk gresstorv. Etter at det gjenværende torvdekket ble fjernet, fikk utgravningsfeltet en størrelse på ca. 80 m². I fylkeskommunens registreringsrapport fra 2012 er de påviste kulturminnene beskrevet slik:

«Enkid 66942-27: Røys tolket som gravrøys. Røysen er beskrevet slik: Lita gravrøys, av samme karakter som de mindre røysene på vestsiden av veien. Diameter: 1,30 m. Høyde: 0,25 m. Type: Rundrøys. Delvis avdekket med gravemaskin. Ser ut for å være større steiner i ytterkant, opp mot 30 cm, inni er det mindre steiner.

Enkid 66942-28: Trolig østre rest av enk.ID 2, bananformet steinmur som ligger V for vegen. Steiner synlige i toppen av muren, kun deler er avdekket med gravemaskin. Lengde; ca. 3,90 m, bredde; 1 m, høyde; opp mot 0,20 m.»

Røysa og oppmuringen ble gravd samtidig, og beskrivelse av enkeltminnene og fremgangsmåte følger under.

Figur 7: Feltet før oppstart. Oppmuring ID 66942-28 i forkant, røysa ID 66942-27 bak til venstre. Bildet er tatt mot sør. Da 56528_001. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.1.1 Røysa id. 66942-27

Figur 8. Røysa etter avtorving – lag 1. Bildet er tatt mot nord. Da 56528_024. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

Røysa (enk.ID -27) ble avtorvet og rensket fram for hånd. Etter avtorvingen målte røysa om lag 1,5 x 1,6 m. Enkelte av de større steinene i ytterkant av røysa var noe løse, og kan tenkes å ha flyttet litt på seg under avdekkingen med maskin året før. En løs stein av samme størrelse som de øvrige store steinene lå ca. 70 cm sør for røysa, og kan også stamme fra denne. Om lag 40 cm SØ for røysas ytterkant, lå en mindre samling stein, et fåtall 15-20 cm store, de øvrige steinene mindre. Steinsamlingen eller – pakningen var om lag 1 m i diameter, men noe ujevn og «tilfeldig», og kan tenkes å være en naturlig ansamling av stein. Likevel var denne konsentrasjonen hvor undergrunnen ellers besto av grus med lite stein såpass påfallende at vi valgte å grave denne samtidig, og på samme måte, som røysa. Både røysa og steinansamlingen lå på en liten, svak forhøyning i grusen. På vestsiden av røysa flatet undergrunnen gradvis ut, mens særlig på nord- og sørsida var hellingen mer tydelig. Etter avtorving og finrensingen ble røysa og den mindre steinpakningen i bakkant fotografert og lag 1 tegnet i plan i målestokk 1:20.

Figur 9: Etter avtorvingen dukket det opp en liten steinpakning eller ansamling av stein like øst for røysa – lag 1. Bildet er tatt mot sør. Da 56528_022. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

Deretter ble lag 1 av røysa og steinansamlingen fjernet. Torvdekket var tykt og røttene gikk langt ned innimellom steinene og helt ned til undergrunnen. Under lag 1 av steinpakningen var det ingenting som tydet på at det skulle være en nedgravning på stedet. Det ble heller ikke observert

noe tegn til kullrester eller annen aktivitet. Undergrunnen her besto av hard, kompakt grus som var nokså mørk og minnet om aur. Etter at steinpakningen var fjernet, ble området likevel krafset/renset ned 5-7 cm, uten at det var noen endringer å spore i undergrunnen som tyder på nedgravning eller inngrep.

Lag 2 av røysa besto av en spredt samling av mindre stein. Massene rundt disse steinene var løs finkornet grus, dette området med løsere masser målte ca. 1 m i diameter (lag 1 på plantegning). Lag 2/bunnlaget av røysa ble tegnet i plan og fotografert.

Figur 10: Bildet til venstre viser røysa sett mot sørvest etter at lag 2 er rensset frem. Bildet til høyre viser detalj av steinsamlingen i lag 2 av røysa, sett mot NNØ. Tommestokken viser 20 cm. Da 56528_034 og Da56528_35. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

Lag 2 ble deretter fjernet. I og med at konsistensen på massene i bunnen av røysa var såpass løse, og skilte seg noe fra undergrunnen rundt, anså vi først at det var en mulighet for at det kunne være en nedgravning her. Området med disse løsere massene ble derfor snittet ved at søndre halvdel ble fjernet, og massene herfra tørrsåldet i såld med masketetthet 4 mm. Etter fotografering ble nordre halvdel tømt og såldet på samme måte. Dette ga ingen funn. Dette området med løse, finkornede masser var mellom 4-7 tykt, men hadde en uklar og gradvis overgang til undergrunnen rundt (lag 3 på plantegning). Det ble også tydelig i løpet av gravinga at det var en hel del jordmaur og jordmaurganger her. Sannsynligvis har endringene i konsistens i massene her sammenheng med mauraktiviteten, ettersom man kan forvente at maurgangene og transport av finkornet materiale inn til tua vil kunne gi «luftigere» masser. Dette området ble derfor avskrevet som mulig nedgravning. Etter at området med de løse massene var tømt, ble også området rundt gravd ned til samme nivå, men disse ble ikke såldet. Etter at lag 2/bunnlaget var ferdig gravd og fjernet, ble området fotografert.

Figur 11: Bildet til venstre viser røysa etter at lag 2 er fjernet. Bildet er tatt mot NNØ. Bildet til høyre sjakta som ble gravd øst for røysa. Bildet er tatt mot VNV. Da56528_055 og Da56528_061. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet.

Som følge av at man fikk bedre tid enn forventet mot slutten av undersøkelsen, ble det i tillegg gravd en 40-50 cm bred, Ø-V-gående sjakt gjennom den hardpakkede undergrunnen under steinansamlingen øst for røysa, som en ekstra forsikring om at det ikke fantes noen menneskeskapte strukturer under den mulige steinpakningen. Sjakta ble gravd ned til 10-15 cm dybde, og det kunne fortsatt ikke observeres noen endringer i undergrunnen som tilsa at det skal ha vært noen nedgravning her. Lengst mot vest besto undergrunnen av lysere brun sandblandet grus med en del stein. Mot øst gikk undergrunnen gradvis over til mørkere brun, mer kompakt og grovere grus med en del stein.

Undersøkelsene av røysa ga ingen funn eller spor etter nedgravninger eller andre tegn til aktivitet i forbindelse med denne. Det samme er tilfellet med den mulige steinpakningen like øst for røysa. Det kan ikke utelukkes at sistnevnte er en naturlig ansamling av stein.

3.1.2 Oppmuring id. 66942-28

Figur 12: Oppmuringen etter avtorving – lag 1. Røysa i bakgrunnen. Bildet er tatt mot sør. Da56528_027. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

Oppmuringen (enk.ID -28) ble også avtorvet og fremrenset for hånd. Feltet ble utvidet mot vest for å finne og avdekke avgrensningen på muren. Under avtorvingen ble det i vestre del av oppmuringen, nærmest vegen, funnet en del finkornet veigrus nokså høyt oppe i torvlaget, som sannsynligvis skriver seg fra vegbyggingen eller grøfting. Etter at torva var fjernet, fikk muren til slutt en lengde på 3,4 m og en bredde på 1 – 1,3 m. Den var røyset opp av alt fra små nevestore stein helt opp til steiner som målte 35 cm. Det fantes i tillegg et fåtall små, tykke heller spredt rundt i oppmuringen. Etter avtorvingen ble det også tydelig at oppmuringen hadde en svak kurve/bøy. Den var lavest i kantene, samt på midten/i kurven, og dette i tillegg til vinkelen på oppmuringen gjorde at det syntes som om det kunne være to ovale røyser som lå helt inntil hverandre og som så vidt overlappet. I så fall vil den østligste være om lag 1,9 m lang og den vestligste om lag 1,7 m lang. Hvorvidt det er en lang oppmuring eller to mindre ovale røyser er vanskelig å fastslå med sikkerhet, men det kan nevnes at oppmuringen hadde størst stein i østre ende og i midten, mens sørvestre ende var preget av generelt mindre steiner. Videre lå det også en del større stein utenfor oppmuringen på sørvestre side. Disse kan være fjernet fra konstruksjonen, enten fra SV-ende eller muligens i forbindelse med veibyggingen/grøfting.

Begynnelsen på nedskjæringen til veigrøfta er ca. 120 cm VNV for oppmuringens synlige avgrensning. Det er også en del mindre stein i grunnen V for oppmuringa som kan tyde på at den er kuttet/forstyrret av veien, og at den dermed kan være en fortsettelse av den bananformede oppmuringen (ID 66942-2) på vestre side av veien. Likevel synes oppmuringen å være nokså klart avgrenset i SV-ende. Etter avtorvningen ble lag 1 tegnet i plantegning 1:20 og fotografert.

Figur 13: Oppmuringen – lag 2. Bildet er tatt mot VSV. Da56528_045. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

Det øverste lag med stein (dvs. alle løse stein som ikke stakk ned i undergrunnen) ble så fjernet, og lag 2 av oppmuringen ble rensset fram og tegnet og fotografert. Siden ble lag 2 fjernet, og lag 3/bunnlaget tegnet og fotografert. Etter av lag 3 var ferdig dokumentert, ble også dette steinlaget fjernet. Den tykke gresstorva gikk også her langt ned i mellom steinene, og røttene gikk helt ned i lag 3. De siste torvrestene ble fjernet. Det kunne ikke observeres noe tegn til nedgravning eller struktur under oppmuringen. Undergrunnen besto som ellers i området av grus med vekslende innslag av en del små stein. Det ble tatt inn en jordprøve av overgangen mellom undergrunn – lag 3, se kap. 3.2. Til slutt ble grunnen under oppmuringen krafset ned 10-15 cm under bunnlag. Det kunne fortsatt ikke observeres noen tegn til nedgravning eller aktivitet under oppmuringen.

Figur 14: Bildet til venstre viser lag 3 av oppmuringen, sett mot nord. Bildet til høyre etter fjerning av lag 3. Bildet er tatt mot sør. Da56528_060 og Da56528_062. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

Undersøkelsene av oppmuringen ga heller ingen funn eller spor etter nedgravninger eller andre tegn til aktivitet i forbindelse med denne. En del spredte stein av forskjellig størrelse utenfor sørvestre del av oppmuringen kan peke mot at enten denne oppmuringen eller eventuelt andre opprøysninger har blitt forstyrret i forbindelse med veibyggingen og stein deretter kastet hit. Oppmuringens form etter avtorving kan også tyde på at det er snakk om to separate røyser som ligger helt inntil hverandre, eventuelt en røys som ligger inntil enden av en mur som har blitt kuttet av veien. Det er vanskelig å avgjøre med sikkerhet hva som er tilfellet.

Figur 15: Utgravningsfeltet etter endt undersøkelse, sett mot VSV. Da56528_63. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2 Funnmateriale og dateringer

Det ble ikke gjort funn av verken gjenstander eller annet arkeologisk materiale under undersøkelsene. Det ble samlet inn en jordprøve fra overgangen mellom bunnlaget og undergrunnen under oppmuringen ID. 66942-28. Jordprøven var på 3 l. Denne ble flotert for makrofossiler (silt gjennom maskevidde 0,6 og 1 mm), uten at dette ga noen funn av frø eller korn for videre analyse.

Jordprøven ble deretter vasket for kull, uten at dette ga tilstrekkelig kull til en C^{14} -datering. Det er også mulig at de to små rotlignende kullfragmentene som kunne observeres i prøven stammer fra lyngbrenning i nyere tid, og de er således lite egnet til datering av kulturminnet.

4 Resultat

Det ble ikke funnet antydninger til nedgravninger under verken røysa (enk.ID -27), den mulige steinpakningen like ved, eller under oppmuringen (enk.ID. -28). Gresstorva som dekket steinkonstruksjonene var seig og tykk, og gikk langt ned i mellom steinene, men humus og røtter helt ned til undergrunnen. Det kunne ikke skimtes noen lagskiller i overgangen mellom torv/røtter – undergrunn som tydet på at det var bevart noe opprinnelig markoverflate under steinkonstruksjonene. Det ble samlet inn en jordprøve fra overgangen til undergrunnen. Denne gav verken funn av makrofossiler eller egnet kull til en C¹⁴-datering.

Figur 16: Utgravingsfeltet etter avtorving, sett mot sørøst. Oppmuringen i forgrunnen, røysa i bakgrunnen. Da56528_015. Foto: H. Haugen, NTNU Vitenskapsmuseet

Utgravningen av oppmuringen og røysa på østsiden av vegen på Karlsøysletta ga ingen sikre svar omkring funksjonen til disse merkverdige steinkonstruksjonene. Det ble ikke avdekket noen forhold under gravingen som gjorde at man kunne bekrefte eller avkrefte at steinkonstruksjonene er del av et gravfelt. Som gravfelt er det flere ting ved feltet på Karlsøysletta som må kunne kalles utypisk. For det første er det plasseringen av feltet nede på en slette, det laveste punktet i landskapet. Gravrøyser fra jernalderen ligger ofte godt synlige på høydedrag eller knauser med god utsikt. I tillegg er de mange murene og den store steinkretsen også et nokså uvanlig innslag på gravfelt fra jernalderen. På en annen side er gravformen med små, lave røyser et vanlig fenomen i eldre jernalder.

I innberetningene og notatene som ligger i TopArk synes flere av de som har befart ovennevnte steinkrets å anse den som en mulig tuft. Vår vurdering etter å ha vurdert steinkretsen i felt, er at denne tolkningen ikke synes usannsynlig.

Det er også verdt å merke seg hvordan røysene og murene ser ut til å kunne forholde seg til den gamle strandlinja, jf. visualiseringskart over fortidig havnivå i kap. 1.1. Det kan ikke utelukkes at steinsettingene kan være gamle fangstinnretninger for fisk.

I sin hovedoppgave om sørsamiske kystområder har arkeologen Lisa Dunfjeld-Aagård flere eksempler på steinringer eller steinkretser som mulige ringformede offerplasser eller gravanlegg i samisk kontekst. Hun påpeker imidlertid at det ofte kun er lokal tradisjon som kan knytte bestemte kulturminner direkte opp mot samisk kultur (Dunfjeld-Aagård 2004:81-85). Uten historiske kilder eller muntlig tradisjon som vitner om samisk tilstedeværelse i dette området vil en slik tilknytning kun forbli spekulasjoner.

Det er trolig hensiktsmessig å holde definisjonen av kulturminnefeltets funksjon helt åpent inntil videre. Kulturminnefeltet på Karlsøysletta er utvilsomt en unik lokalitet hvis funksjon dessverre ikke har vært mulig å belyse nærmere gjennom denne begrensede undersøkelsen. Kanskje kan nærmere undersøkelse av blant annet steinkretsen være nøkkelen til å forstå dette feltet.

Litteratur:

Bjerck, H. B. (red.) 2008: *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Ormen Lange Nyhamna*. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.

Bondevik, S., Svendsen, J. I. & Mangerud, J. 1998: Distinction between the Storegga tsunami and the Holocene marine transgression in coastal basin deposits of western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 13(6):529-537.

Dunfjeld-Aagård, L. 2005: *Sørsamiske kystområder. Tolkning av fortidig samisk tilstedeværelse i Ytre Namdal*. Hovedfagsoppgave i arkeologi. Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Universitet i Tromsø. Våren 2005.

Nilsen, R. H. L. 2012: *Arkeologisk rapport – Maskinell søkesjakt i forbindelse med oppgradering av veg til skytefeltet på Tarva, Bjugn kommune*. Sør-Trøndelag fylkeskommune. Datert 30.05.12

Nilsen, R. H. L. 2011: *Arkeologisk rapport – registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med Tarva som utvalgt kulturlandskap, Bjugn kommune*. Sør-Trøndelag fylkeskommune. Datert 13.10.2011

Svendsen, J. I. & Mangerud, J. 1987: Late Weichselian and Holocene sea-level history for a cross-section of western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 2:113-132.

Topografisk Arkiv, NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for arkeologi og kulturhistorie: dokumentnr. 029829, 029833.

Vedlegg

Vedlegg 1 Rentegninger
Vedlegg 2 Lagbeskrivelser
Vedlegg 3 Fotoliste
Vedlegg 4 Kart

VEDLEGG 1 – RENTEGNINGER

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAG

Tarva gnr/bnr 1/1

Røys id. 66942-27

Plantegning - Lag 1/etter avtorving

Tegning: I. Sjøbakk 11.07.13

Rentegning: H. Haugen 13.03.14

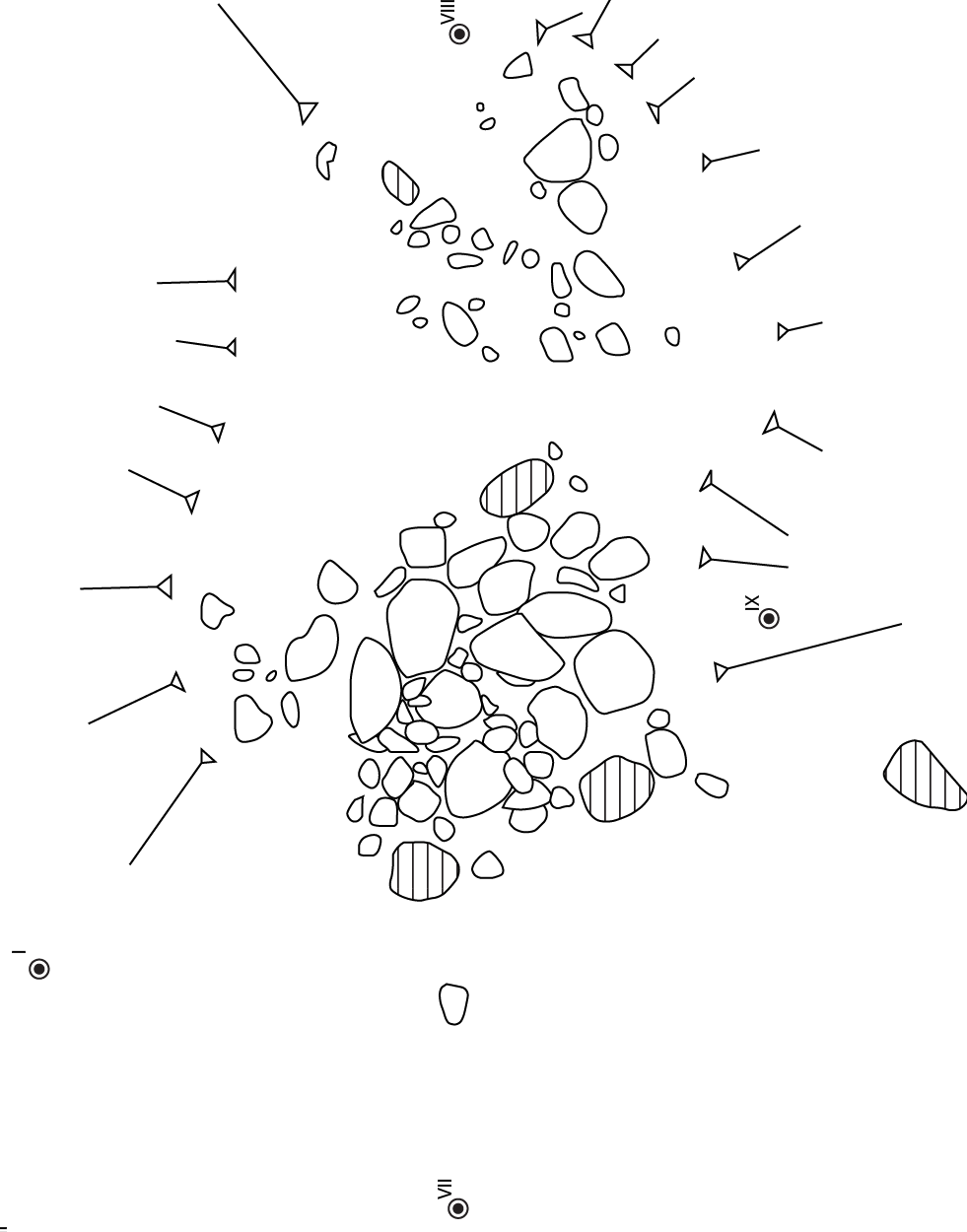
● = innmålte punkter

0 20 40 60 80 100 cm

Karlsøysletta, 1/1 Tarva, Bjugn k., Sør-Trøndelag

 = løse steiner, kan ha vært flyttet noe

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAG

Tarva, gnr/bnr 1/1

Røys id. 66942-27

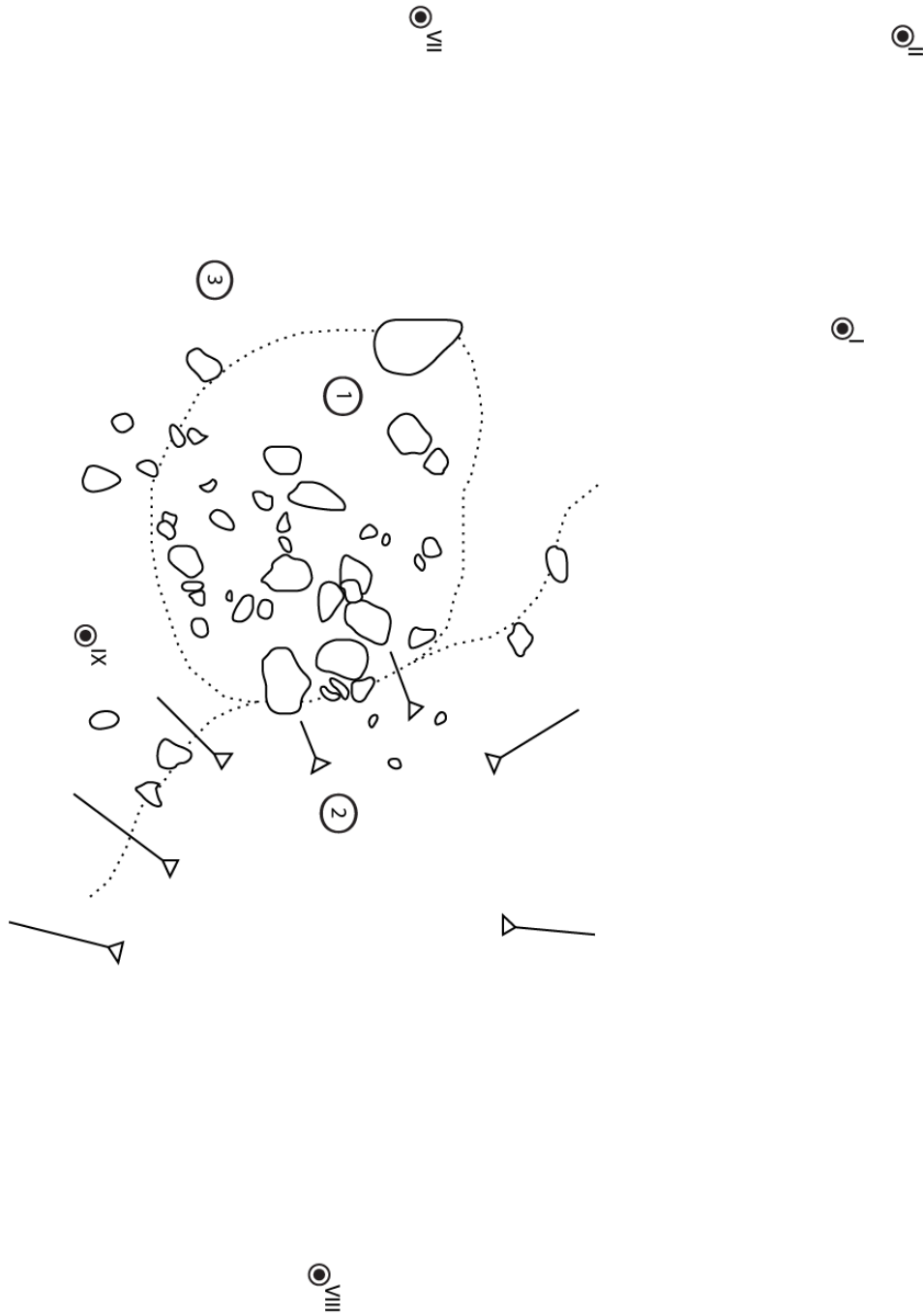
Plantegning - Lag 2/bunnlag

Tegning: H. Haugen, 12.07.13

Rentegning: H. Haugen, 13.03.14

● = innmålte punkter

VEDLEGG 1 – RENTEGNINGER

Karlsøysletta, 1/1 Tarva, Bjugn k., Sør-Trøndelag

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAG

Tarva, gnr/bnr 1/1

Oppmuring id. 66942-28

Plantegning - Lag 1/etter avtorking

Tegning: H. Haugen, 11.07.13

Rentegning: H. Haugen, 13.03.14

● = innmålte punkt

0 20 40 60 80 100 cm

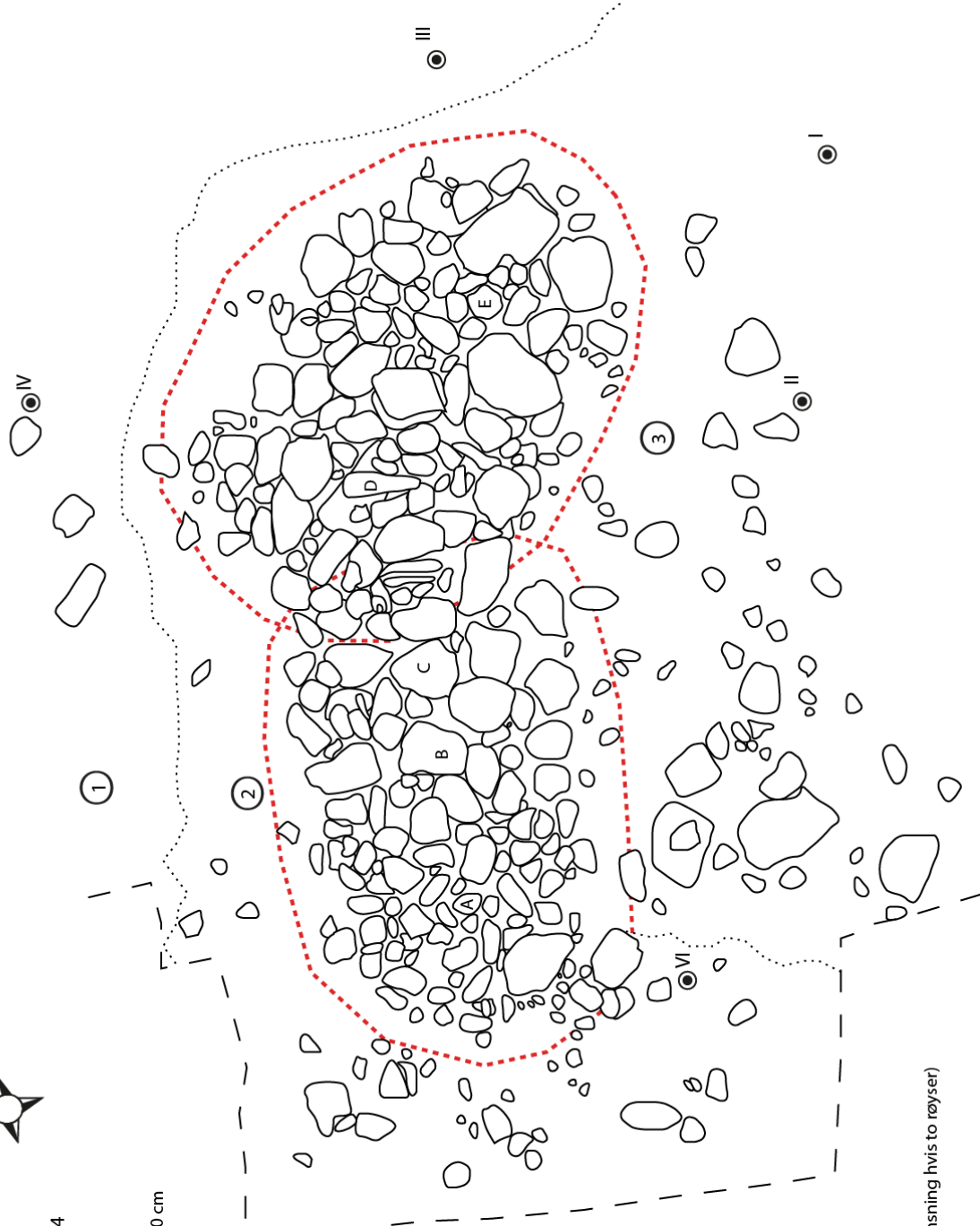
Høydemål steiner,
målt fra bakkenivå:

A: 18 cm
B: 22 cm
C: 12 cm
D: 24 cm
E: 14 cm

① = Laginndelinger

┌ ┐ = Feltavgrensning

⬡ = Tolkning (mulig avgrensning hvis to røyser)

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAG

Tarva gnr/bnr 1/1

Oppmåling id. 66942-28

Plantegning - Lag 2

Tegning: I. Sjøbakk, 16.07.13

Rentegning: H. Haugen, 13.03.14

● = innmålte punkt

Høydemål steiner,
målt fra bakkenivå:
A: 21 cm
B: 17 cm
C: 14 cm
D: 21 cm
E: 17 cm
F: 18 cm
G: 14 cm
H: 18 cm

— = Feltavgrensning

VEDLEGG 1 – RENTEGNINGER

Karlsøysletta, 1/1 Tarva, Bjugn k., Sør-Trøndelag

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAG

Tarva, gnr/bnr 1/1

Oppmuring id. 66942-28

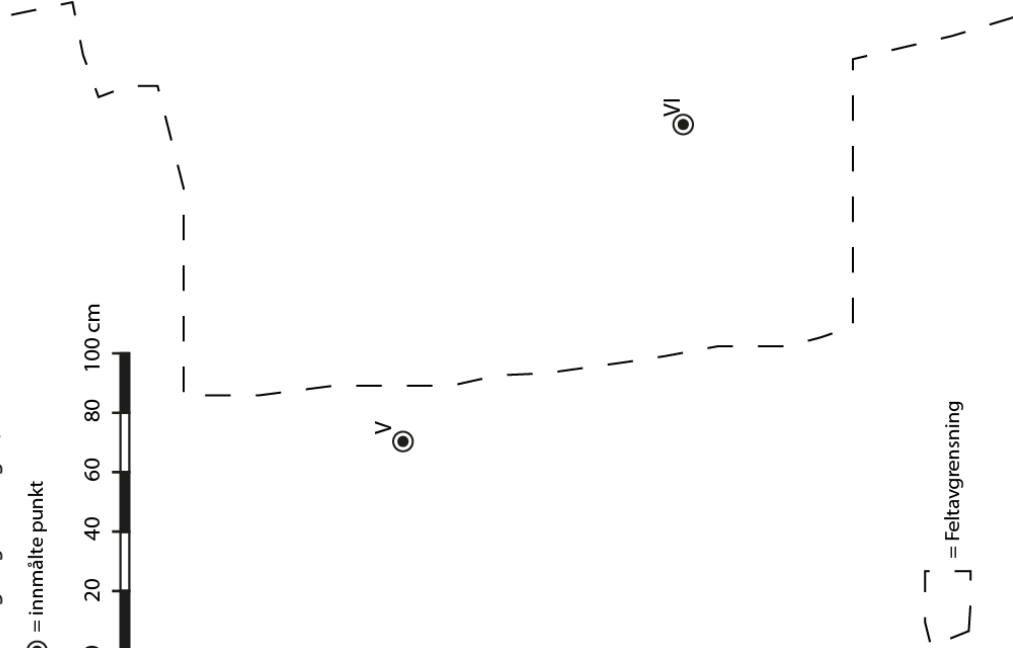
Plantegning - Lag 3/bunnlag

Tegning: H. Haugen, 18.07.13

Rentegning: H. Haugen, 11.03.14

● = innmålte punkt

— = Feltavgrensning

KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAGE**Tarva gnr/bnr 1/1,****Røys id. 66942-27****Plantegning - Lag 2/bunnlag**

Lag-nr	Beskrivelse	Merknad
1	Svært løse grusmasser i en konsentrasjon rundt gjenværende steinansamling. Massen er rødbrun, fin grus og lysere enn 2. Tolkning; mulig nedgravning. Merknad: jordmaur her kan ha ført med seg små gruskorn inn i tua og gjort massene «luftigere» enn grusen ellers?	Massene herfra ble såldet i 4 mm masket såld i forb. med graving av lag 2 av røysa. Ingen funn.
2	Kompakte, harde grusmasser med noe stein. Minner om aur. Mørk rødlig, brunsvart i farge. Ikke kullholdig. Terrenget er noe høyere her enn ved bunnen av røysa. Uvisst om dette skyldes forhold fra avdekkingen i 2012.	En 40-45 cm bred og 10-15 cm dyp Ø-V orientert sjakt ble gravd gjennom dette laget ved slutten av undersøkelsen. Ingen funn eller spor etter nedgravning.
3	Rødbrun grus, mer kompakt enn 1, men ikke like kompakt som 2. Synes å være urørt undergrunn. Fargen minner om 1, men er en anelse mørkere	

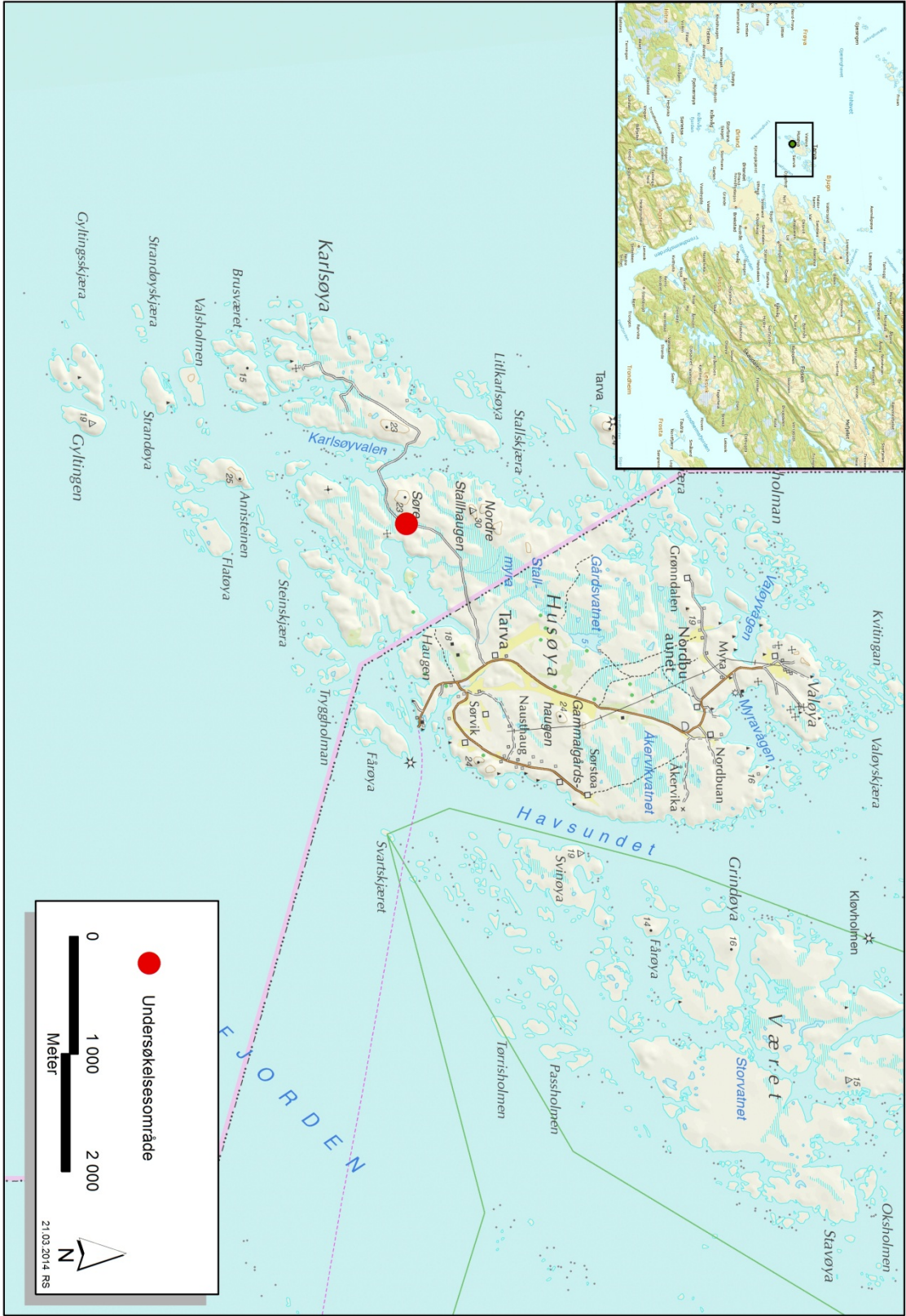
KARLSØYSLETTA, BJUGN K., SØR-TRØNDELAGE**Tarva gnr/bnr 1/1,****Røys id. 66942-28****Plantegning - Lag 1/etter avtorving**

Lag-nr	Beskrivelse	Merknad
1	Mørk, svartlig rødbrun hard og kompakt grus med noe småstein. Enkelte steder svært mørkt og nesten litt fett i konsistensen, men ingen synlige kullfragmenter, og virker heller ikke å være kull-/sotholdig i noen grad. Uklar og gradvis avgrensning mot 2.	Kan være torvrestor/torvblandet etter avdekkingen i 2012?
2	Som 1, men ikke like mørkt/svartlig.. Heller ikke like kompakt som 1 alle steder.	Avgrensningen er uklar og kan ha sammenheng med at det var her det måtte fjernes torv.
3	Rødbrun grus med litt stein.. Svært uklar og gradvis overgang mot 2.	Dette området ble også avtorvet

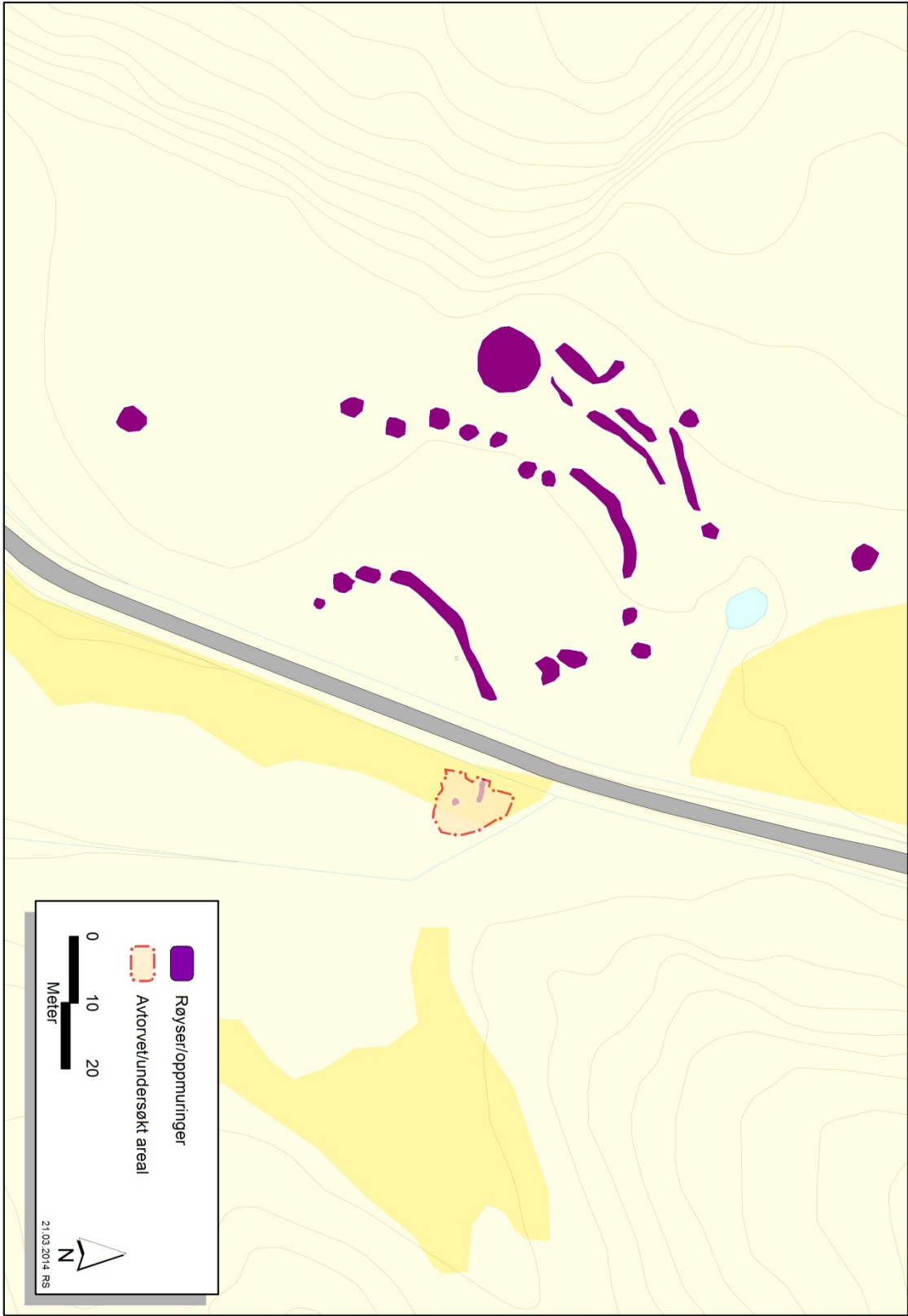
Da-NR.	MOTIV	MOT	DATO	FOTO- GRAF
Da56528_001	Feltet før oppstart – oppmuring id. 66942-28 i forkant, røys id. 66942-27 bak til venstre.	S	8/7	HH
Da56528_002	Feltet før oppstart – oppmuring id. 66942-28. I bakgrunnen står Ingvild Sjøbakk bakenfor mur id. 66942-2.	V	8/7	HH
Da56528_003	Feltet før oppstart – røys id. 66942-27.	SSØ	8/7	HH
Da56528_004	Feltet før oppstart – oppmuring id. 66942-28 til høyre, røys id. 66942-27 til venstre. I bakgrunnen står Ingvild Sjøbakk ved mur id. 66942-3.	VNV	8/7	HH
Da56528_005	Feltet før oppstart – røys id. 66942-27 foran, oppmuring id. 66942-28 bak til venstre.	N	8/7	HH
Da56528_006	Feltet før oppstart – oppmuring id. 66942-28 til venstre, røys id. 66942-27 til høyre.	ØSØ	8/7	HH
Da56528_007	Fortsettelse av bananformet mur (id. 66942-2) på vestsiden av vegen.	SV	8/7	HH
Da56528_008	Oversikt over gravfeltet på Karlsøysletta. Utgravningsfeltet før oppstart skimtes på andre siden av vegen.	Ø	8/7	HH
Da56528_009	Oversiktsbilde over gravfeltet på Karlsøysletta med steinkrets/steinsirkel id. 66942-8 i forkant av bildet.	Ø	8/7	HH
Da56528_010	Røyser id. 66942-24/-25 på vestsiden av vegen.	S	8/7	HH
Da56528_011	Fortsettelse av bananformet mur (id. 66942-2) på vestsiden av vegen.	SV	8/7	HH
Da56528_012	Arbeidsbilde rensing/avtorving av oppmuring id. 66942-28. Fjerning av oppkastet veigrus i V.	NØ	9/7	HH
Da56528_013	Arbeidsbilde rensing/avtorving av oppmuring id. 66942-28.	Ø	9/7	HH
Da56528_014	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; oppmuring id. 66942-28 i forkant, røys id 66942-27 bak til venstre.	S	10/7	HH
Da56528_015	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; oppmuring id. 66942-28 i forkant, røys id 66942-27 bak.	SØ	10/7	HH
Da56528_016	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; oppmuring id. 66942-28 til venstre, røys id 66942-27 til høyre.	NØ	10/7	HH
Da56528_017	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; røys id 66942-27 i forkant, oppmuring id. 66942-28 bak til venstre.	NNØ	10/7	HH
Da56528_018	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; oppmuring id. 66942-28 til høyre, røys id 66942-27 til venstre. Resten av gravfeltet ligger på andre siden av vegen.	VNV	10/7	HH
Da56528_019	Oversikt etter avtorving og framrensing av lag 1; oppmuring id. 66942-28 til høyre, røys id 66942-27 til venstre. Resten av gravfeltet ligger på andre siden av vegen.	SV	10/7	HH
Da56528_020	Røys id. 66942-27 etter opprensing/avtorving – lag 1.	VSV	10/7	HH

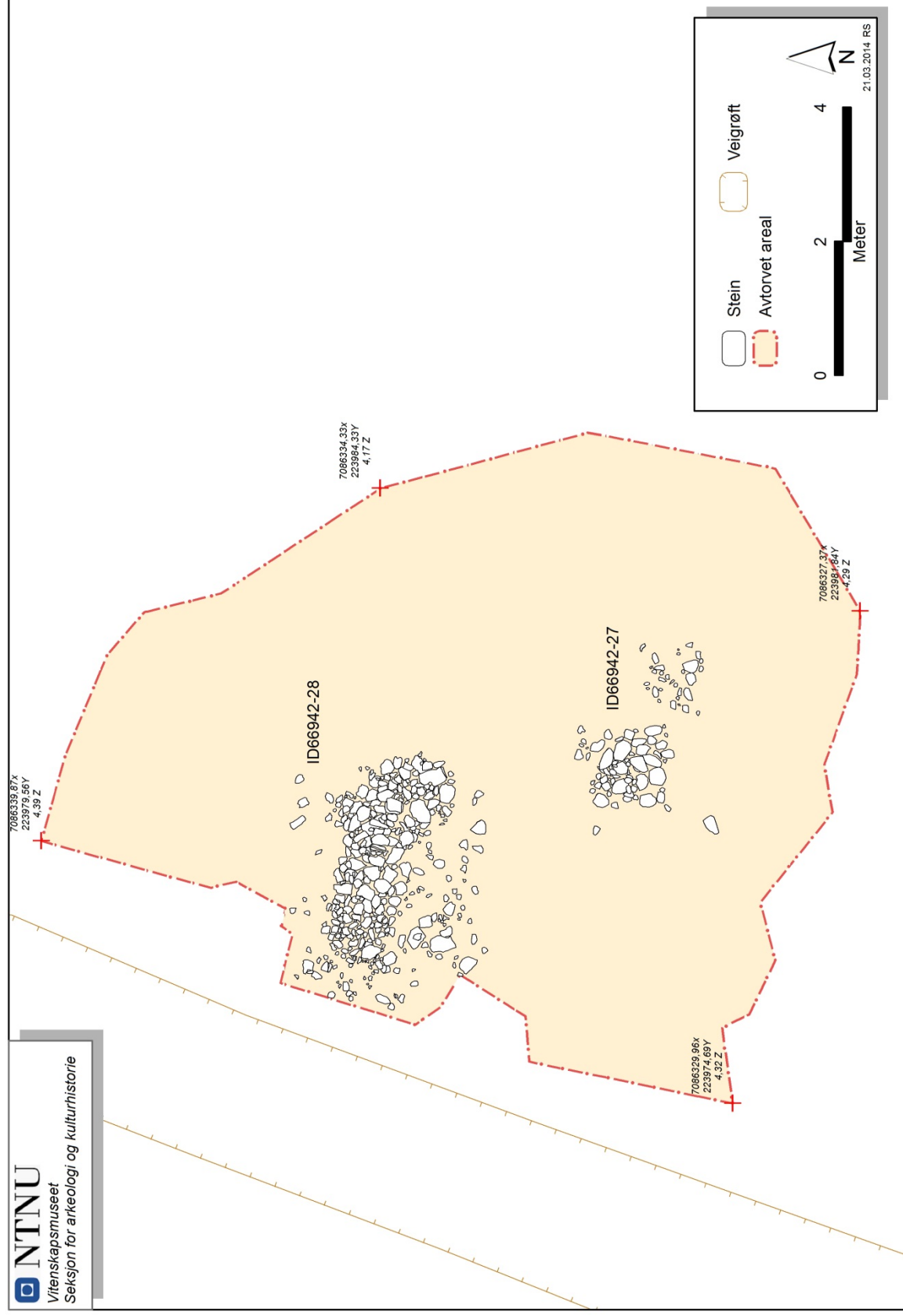
Da56528_021	Liten steinpakning/steinansamling øst for røys id. 66942-27. Etter avtorving/framrensing av lag 1.	S	11/7	HH
Da56528_022	Liten steinpakning/steinansamling øst for røys id. 66942-27. Etter avtorving/framrensing av lag 1.	S	11/7	HH
Da56528_023	Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving/framrensing av lag 1.	V	11/7	HH
Da56528_024	Røys id. 66942-27 etter avtorving/framrensing av lag 1.	N	11/7	HH
Da56528_025	Røys id. 66942-27 etter avtorving/framrensing av lag 1.	N	11/7	HH
Da56528_026	Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving/framrensing av lag 1.	N	11/7	HH
Da56528_027	Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving/framrensing av lag 1.	S	11/7	HH
Da56528_028	Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving/framrensing av lag 1.	Ø	11/7	HH
Da56528_029	Oppmuring id. 66942-28 etter avtorving/framrensing av lag 1.	Ø	11/7	HH
Da56528_030	Arbeidsbilde - Ingvild Sjøbakk fjerner lag 1 i røys id. 66942-27.	SV	12/7	HH
Da56528_031	Røys id. 66942-27 under fjerning av lag1.	ØSØ	12/7	HH
Da56528_032	Røys id. 66942-27 under fjerning av lag1.	ØSØ	12/7	HH
Da56528_033	Røys id. 66942-27 etter framrensing av lag 2.	ØSØ	12/7	HH
Da56528_034	Røys id. 66942-27 etter framrensing av lag 2.	SV	12/7	HH
Da56528_035	Røys id. 66942-27 – detalj av steiner i lag 2. Målestokk 20 cm.	NNØ	12/7	HH
Da56528_036	Steinpakning øst for røys id. 66942-27, lag 2/bunnlag.	SSV	12/7	HH
Da56528_037	Steinpakning øst for røys id. 66942-27, lag 2/bunnlag.	VSV	12/7	HH
Da56528_038	Arbeidsbilde – fjerning av lag 1 i oppmuring id. 66942-28.	SØ	16/7	HH
Da56528_039	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	N	16/7	HH
Da56528_040	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	NØ	16/7	HH
Da56528_041	Oversikt etter fremrensing av lag 2 – oppmuring id. 66942-28 til venstre, røys id. 66942-27 til høyre.	Ø	16/7	HH
Da56528_042	Oversikt etter fremrensing av lag 2 – oppmuring id. 66942-28 foran, røys id. 66942-27 bak.	SSØ	16/7	HH
Da56528_043	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	Ø	16/7	HH
Da56528_044	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	S	16/7	HH
Da56528_045	Østre ende av oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	VSV	16/7	HH
Da56528_046	Vestre oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	SØ	16/7	HH
Da56528_047	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	VNV	16/7	HH
Da56528_048	Oppmuring id. 66942-28 etter fremrensing av lag 2.	VNV	16/7	HH
Da56528_049	Røys id. 66942-27 etter fremrensing av lag 2.	SSV	16/7	HH
Da56528_050	Oversikt etter fremrensing av lag 2 – oppmuring id. 66942-28 i bakgrunnen, røys id. 66942-27 foran.	NNV	16/7	HH
Da56528_051	Oversikt østre del av oppmuring id. 66942-2 i retning utgravningsfeltet.	ØNØ	16/7	HH
Da56528_052	Oversikt over gravfeltet på Karlsøysletta og fjorden,	SØ	16/7	HH

	sett fra bergknaus NV for feltet.			
Da56528_053	Røys id. 66942-27 – graving av lag 2/bunnlag. Etter fjerning av søndre del av område med løse masser (lag 1 på plantegning).	Ø	16/7	HH
Da56528_054	Røys id. 66942-27 – etter fjerning av lag 2/bunnlag.	Ø	16/7	HH
Da56528_055	Røys id. 66942-27 – etter fjerning av lag 2/bunnlag.	NNØ	16/7	HH
Da56528_056	Oppmuring id. 66942-28 etter fjerning av stein i lag 2.	SSV	17/7	HH
Da56528_057	Oppmuring id. 66942-28 etter fjerning av stein i lag 2.	N	17/7	HH
Da56528_058	Oppmuring id. 66942-28 etter fjerning av stein i lag 2.	Ø	17/7	HH
Da56528_059	Oppmuring id. 66942-28 etter framrensing av lag 3/bunnlag.	S	17/7	HH
Da56528_060	Oppmuring id. 66942-28 etter framrensing av lag 3/bunnlag.	N	17/7	HH
Da56528_061	Smal sjakt gravd på østsiden av røys id. 66942-27 etter at lag 2 i røys og steinpakning var fjernet.	VNV	18/7	HH
Da56528_062	Oppmuring id. 66942-28 etter fjerning av lag 3.	S	18/7	HH
Da56528_063	Feltet etter avsluttet undersøkelse.	VSV	18/7	HH

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Seksjon for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Seksjonen foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISSN 2387-3965

ISBN 978-82-8322-000-1

© NTNU Vitenskapsmuseet

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet